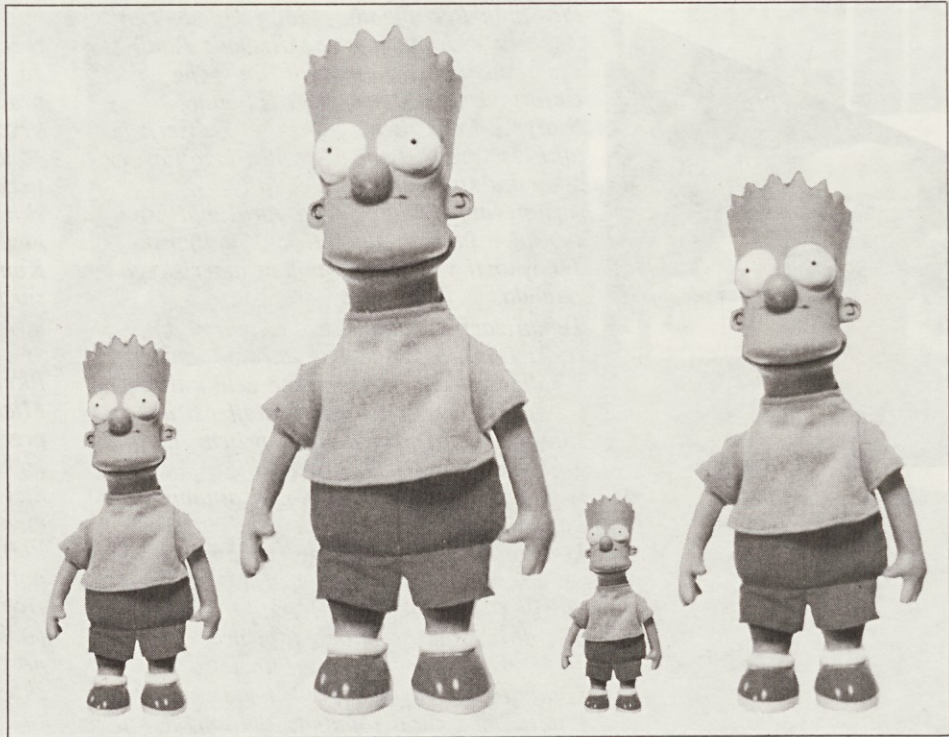

KDO, HUDIČA, SI PÁ TI?

Kdo je Bart Simpson, je odvisno od tega, kako ga gledaš. Eno drži: stvar kulture je postal v času, ko ta ni bila več stvar totalizirajočih nacionalnih televizij, temveč specializiranih in fragmentiranih trgov, spotov, klipov in reklam. Zato je za Slovence Bart predvsem dvoje. Prvič, je zvezda glasbenega videa Do The Bartman (in drugih) s plošče The Simpsons Sing The Blues in drugič, nov tip s televizije, družabnik, ki je (bo) »Me veseli, ...« prislovično prijaznega Dala Cooperja zamenjal s »Sem Bart Simpson, kdo, hudiča, si ti?« Bart je star deset let, je brat Lise, ki igra saksofon, in Maggie, ki sesa dudo. Njegova mati Marge je ponosna na svojo pričesko, oče Homer Simpson pa dela v lokalnem jedrskem reaktorju, kar daje pojmu »nuklearna družina« povsem nov pomen. Sicer pa so Simpsonovi povsem običajna družina iz običajnega ameriškega predmestja (Springfield). Družinski člani se med sabo pripravljajo, borijo za preživetje, gledajo televizijo — in, imajo vsak samo osem prstov na rokah.

Gre za televizijsko nadaljevanko, animirano situacijsko komedijo Matta Groeninga, ki s Simpsonovimi nadaljuje svoj znameniti strip iz življenja otrok. Življenje je pekel. Nadaljevanka, katere največji šarm je bricolage slapstick humorja risank, hip gegov in lucidnih literarnih referenc, vzpostavlja nove urbanistične in televizijske koordinate. Pojem predmestja in pojem družinskega televizijskega programa nikoli več ne bosta to, kar sta bila. Scenarij za epizode pišejo najuglednejši televizijski scenaristi, producenta nadaljevanke sta James L. Brooks (Taxi) in Sam Simons (Cheers). Da se je Groeningov levičarski anarhizem (teza, da sta urbanizem in televizija osnovni družbene organizacije, je pač eksplicitno marksistična) znašel v rokah prislovično konservativnega medijskega mogula Ruperta Murdocha in njegove mreže Fox (ki naj bi postala, ob ABC, CBS

THE SIMPSONS SIMPSONOVI

Avtor: Matt Groening
Izvršni producenti: James L. Brooks, Sam Simon, Matt Groening
Glasovi: Dan Castellaneta (Homer Simpson), Julie Kavner (Marge Simpson), Nancy Catwright (Bart Simpson), Yeardley Smith (Lisa Simpson) idr.
 Od 3. junija vsak ponedeljek na TV Slovenija

in NBC četrta največja televizijska mreža, a je projekt kmalu propadel), je ironično, a razumljivo. Za Groeninga je vse skrajno preprosto: »Velike televizijske mreže so zavračale moje ideale. Slednjič se je Fox odločil tvegati.« Za Murdocha pa so bili Simpsonovi, zdaj je to že jasno, rešitev obstoja njegove televizijske mreže v ZDA (četrta največja TV-mreža v ZDA pa je po zalivski vojni Turnerjev CNN). Nadaljevanke so začeli predvajati decembra 1989 in Simpsonovi so postali prva risana družinska komedija, ki je prišla med prvih deset najbolj gledanih televizijskih oddaj v Ameriki. In ki, čeprav jo mnogi primerjajo s seventies risanko Wait Till Your Father Gets Home, nima primerjave.

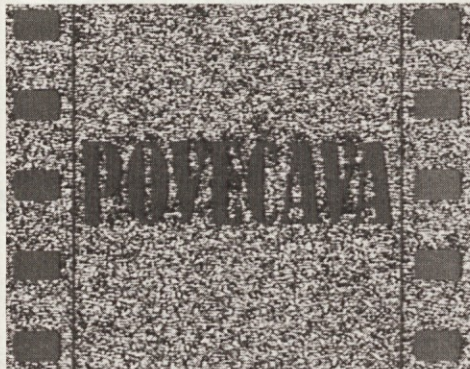
Doslej je Fox Simpsonove prodal v več kot 50 držav, od Grenlandije, Japonske in Bermudskih otokov do Brazila, Zimbabveja in Filipinov, ampak predvajali jih niso še nikjer. Določene stvari (npr. tista »Don't have a cow, man«) so pač nepredvidljive. V Evropi jih predvaja le B Sky B, Murdochov imperij s te strani Oceana, toda tega ne pripisite avtomatizmu. Simpsonovi so bili najprej ponujeni BBC-ju, kjer so rekli NE, preveč ameriško. Potem je bila licitacija, Sky pa je zmagal zato, ker je bil pripravljen v evropsko promocijo nadaljevanke vložiti milijon funtov.

Mreža Sky obsega 2.25 milijonov gospo-

dinjstev, toda 25 minutne epizode, ki so jih najprej predvajali v četrtkovem večernem terminu, potem pa prestavili na nedeljo, niso edino mesto Bartove evropske eksistence. Večina Evropejcev ve zanj, ne da bi poznala nadaljevanko. S plakatov, z majic, s trailerjev pred 20-th Century Fox filmi in videi, z naslovnice revij, iz družabnih kronik (Madonna NE bo dala glasu Bartovi puncji), z vrečk kisprijev, embalaže sira in jogurta. V Britaniji so odkupili natanko 82 licenc za Bartove deco gadžete, igrače, knjige, obleke, slaščice, hrano, kozmetiko. Bootleg Fox zaman preganja. Samo julija lani je zaradi zlorabe copyrighta tožil 150 podjetij ali posameznikov. Marge Simpson v podobi plastične igrače prosi kupca: »Vzemi nas vse, ... nikar ne razbij družine.« »Matt Groening se pritožuje nad gadgeti, češ da je nadaljevanka usodna za njegove like: »Samo tam so resnični?« Simpsonovi so večji od življenja, toda tudi za to klasično show-biz frazo zdaj stojijo nova pravila. Bart Simpson je lahko slab zgled, simbol apatične mladine, črn človek pod rume no kožo, potencialni demokrat — kar in kakor hočete. Bart je frontman novega televizijskega reda.

MELITA ZAJC

FILMSKA ODDAJA

TV SLOVENIJA
25. JUNIJ, 20.30